

Dato: 04.11.2020 Arkivkode: Bilag nr: Arkivsak ID: J.post ID:
04.11.2020 20/22442 20/229470
Saksbehandler: Ove Myrvåg
Saksansvarlig: Christian Vegard Dahl

Behandlingsutvalg	Møtedato	Politisk saksnr.
Formannskapet	18.11.2020	221/20
Formannskapet		
Kommunestyret		

Forslag til finansreglement for Bærum kommune

Formannskapet-18.11.2020- 221/20

Vedtak:

Saken behandles over to møter.

Eventuelle spørsmål til saken sendes kommunedirektøren til besvarelse før saken settes opp til endelig behandling.

Kommunedirektørens forslag til vedtak:

Finansreglementet for Bærum kommune vedtas slik det fremkommer av vedlagte forslag til finansreglement.

SAKEN I KORTE TREKK

I henhold til kommunelovens § 14-2 punkt e, skal kommunestyret selv vedta «regler for finans- og gjeldsforvaltningen (finansreglementet).»

Kommunedirektøren fremmer forslag til et oppdatert finansreglement for Bærum kommune, se vedlagte forslag. Forslaget er i samsvar med kommunelovens bestemmelser, (se lenke [Kommuneloven](#)), og med «forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner», (se lenke [Finansforskriften](#)).

Et sentralt krav til kommunens samlede finansforvaltning fremkommer av kommunelovens § 14-1 Grunnleggende krav til økonomiforvaltningen, 3. avsnitt: «Kommuner og fylkeskommuner skal forvalte finansielle midler og gjeld på en måte som **ikke innebærer vesentlig finansiell risiko**, blant annet slik at betalingsforpliktelser kan innfris ved forfall». Med finansiell risiko siktes det til usikkerheten om de fremtidige verdier av plasseringer eller forpliktelser, sett i forhold til verdien på

plasseringstidspunkt eller tidspunkt for avtaleinngåelser.

Bærum kommune forvalter innbyggernes midler og har samtidig en rekke betalingsforpliktelser som skal dekkes ved forfall. Ved bruk av en stresstest synliggjøres risikoen som ligger implisitt i kommunens finansreglement på en hensiktsmessig måte. Stresstesten viser et potensielt umiddelbart tap for kommunens samlede finansforvaltning ved utnyttelse av reglementets maksimale risikorammer. Da synliggjøres også et nivå for samlet tap, som igjen indikerer hva nivået for Bærum kommune kan utgjøre vedrørende «vesentlig finansiell risiko».

Admistrasjonen har foretatt en stresstest «stresstest del 1» og forvaltningsfondets investeringsrådgiver Mercer Norge AS har foretatt en «stresstest del 2». Forutsetningen og beregningene fremkommer av saksfremleggets «Del to – mer om saken».

Med aktiva/gjeld per 31.08.2020 viser stresstestene følgende potensiale for tap:

Sammendrag - stresstest (beløp i mnok)	Målsatt portefølje	Maksimal rammer
<i>Stresstest del 1</i>		
Gjeld og likviditet, samlet risiko:	106,3	210,9
<i>Stresstest del 2</i>		
Forvaltningsfondet, samlet risiko	509,1	762,2
Samlet risiko Bærum kommune	615,4	973,1

Beløpene for potensielt tap er i utgangspunktet betydelige. I den sammenheng er det viktig å være oppmerksom på at «stresstest del 2» er en ny stresstest og forutsetter et tentativt opphør av fondet på stresstidspunktet. Det beregnede tapet skal da dekke utfall som kan ventes i ett isolert år i en tidsperiode på tohundre år. Da stresstesten er utført etter ny metodikk, samt at verdiene av aktiva og gjeld er større enn tidligere, blir det samlede tapspotensialet større enn tidligere års utførte stresstester.

Ut i fra en helhetsvurdering mener kommunedirektøren likevel at dette tapspotensialet er håndterbart gitt de fondsreserver inkludert fondets bufferkapital, som kommunen har per dato. I henhold til finansforskriftens § 7 er det et krav om å innhente en uavhengig instans for å få en vurdering om forslaget til finansreglement legger opp til en finansforvaltning som er i samsvar med kommunelovens § 14-13. KPMG har foretatt denne uavhengige vurderingen og skriver blant annet følgende i sin vurdering datert 23.10.2020:

«Det er KPMGs vurdering at Bærum kommunes forslag til finansreglement oppfyller kravene i kommuneloven § 14-1, tredje ledd, § 14-13, første ledd, og finansforskriften § 6 på overordnet nivå. KPMG vurderer det slik at reglementet inneholder tilstrekkelige bestemmelser til å ivareta det overordnede målet om å hindre kommunen i å ta en vesentlig finansiell risiko i finans- og gjeldsforvaltningen, jf. § 14-13 første ledd.»

I utkast til KPMGs rapport for kvalitetsvurdering datert 22.10.2020, mente KPMG at kommunedirektørens opprinnelig forslag på enkelte områder kunne forbedres eller konkretiseres. KPMG's anbefalinger er i ettertid innarbeidet i kommunedirektørens forslag som nå fremmes. Dermed foreligger det ikke «anbefalinger» i KPMGs endelige rapport, datert 23.10.2020, se vedlegg. Kommunedirektøren viser til at finansreglementet definerer de avkastnings- og risikonivå som er akseptable for Bærum kommune. Dette gjennom de rammer som settes for forvaltningen av likvide midler, midler beregnet til driftsformål, opptak av lån/gjeldsforvaltning, samt plassering og forvaltning av langsiktige finansielle midler (forvaltningsfondet).

Kommunedirektørens forslag til finansreglement viderefører tidligere forventninger om at Bærum kommunes finansielle posisjoner skal forvaltes som en helhet. Ut i fra denne forventningen søker kommunen å sikre en rimelig avkastning med moderat risiko, samt å oppnå stabile og lave netto finansierings- kostnader over tid, og sikre størst mulig forutsigbarhet i kommunens finansielle stilling. Videre vektlegges betydningen av å styrke fokuset på samfunnsansvarlige investeringer. Det

legges opp til at de overordnede føringer nasjonalt og lokalt, gjennom blant annet kommuneplanens samfunnsdel, vil være retningsgivende også for kommunens finansforvaltning. Finansforvaltningen skal støtte opp om FNs bærekraftsmål og Paris-avtalens klimamål, samtidig som gjeldende etiske retningslinjer fortsatt blir ivaretatt.

Det er viktig å være oppmerksom på at det alltid er knyttet usikkerhet og risiko til finansforvaltningen, men at finansreglementets rammer har til hensikt å definere akseptabel usikkerhet og risiko.

Den vesentligste definerte risiko i kommunens finansreglement ligger i valg av forvaltningsfondets aksjeandel. Kommunedirektøren vil derfor fremheve at gjeldende aksjeandel med 40 prosent videreføres i forslaget til nytt finansreglement, og at risikoen i fondet dermed ikke ansees som endret.

Kommunedirektørens forslag til endringer i finansreglementet i forhold til gjeldende finansreglement fremkommer i stikkordsform under punktet «redegjørelse», samt at hovedtrekkene i endringene er omtalt i saksfremleggets «Del to mer om saken».

Tidligere behandling

Kommunestyret vedtok endringer i finansreglementet i møte 27.1.2016, sak nr. 006/16 «Finansreglementet – forslag om å øke aksjeandelen i forvaltningsfondet», se lenke [Finansreglementet 2016](#).

Kommunestyret vedtok finansreglementet i møtet den 18.6.2015 sak nr. 063/14 «Finansreglement - revisjon av vedtatt reglement 2012» [Finansreglementet 2014](#)

Redegjørelse

Ny kommuelov, samt ny forskrift om garantier og finans- og gjeldsforvaltning i kommuner og fylkeskommuner (finansforskriften), trådte i kraft den 1.1.2020. Det er kun mindre endringer i ny finansforskrift, hvor blant annet krav om avkastningsmål for finansforvaltningen er en ny bestemmelse. Kommunedirektørens forslag til finansreglement er i samsvar med kommunelovens og finansforskriftens bestemmelser.

Bærum kommune har per 31. august 2020 følgende finansielle posisjoner (kort sammendrag og status for de sentrale posisjonene i milliarder kroner):

- Samlet innskudd i bank: 1,3 mrd.
- Gjennomsnittlig likviditet per dag i 2020 1,9 mrd.
- Sum innlån/gjeld: 8,9 mrd, hvor av videreformidlet utlån utgjør 1,3 mrd.
- Forvaltningsfonder 2,7 mrd. fordelt med:
  - Globale aksjer/aksjefond 1,2 mrd.
  - Norske obligasjoner 1,5 mrd.
- Kommunale garantier: 3,7 mrd (per oktober 2020, inklusiv garanti ny E18)

Kommunedirektøren vil fremheve blant annet følgende endringer i forhold til gjeldende finansreglement:

Kapittel 4 Ansvar, fullmakter og rapportering

Forslaget innebærer blant annet en ytterligere tydeliggjøring av kommunedirektørens ansvar og fullmakter se kap. 4.2, samt en tydeliggjøring av rapportering til kommunestyret, se kap. 4.3.

Kapitel 5 Særskilte bestemmelser

- Kap. 5.2: Benytte Verdipapirfondenes Forenings (VFF) bransjestandard, der det ikke foreligger offisiell rating.
- Kap. 5.5: Nytt avsnitt vedrørende bærekraft og samfunnsansvar (tidligere etiske retningslinjer).

I forhold til gjeldende finansreglement videreføres samme inndeling av kapitlene: kapittel 6 «likviditet», kapittel 7 «gjeldsportefølje», kapittel 8 «forvaltningsfondet» og kapittel 9 «kvalitetssikring».

Kapittel 6 Fovaltning av ledig likviditet og midler beregnet til driftsformål:

- Kap. 6.1 d): Økt innskuddsrammer i hovedbank fra 1,5 mrd til 2,0 mrd.
- Kap. 6.1: Definert en maksimal trekkrettighet på 0,5 mrd (tidligere ikke beløpsfestet).
- Kap.6.2: Økt plassering av innskudd med tidsbinding fra 100 mill. til 400 mill.
- Kap. 6.3: Aksept for en andel ansvarlig lån. Dette som følge av direkte referanser til VFF definisjon/bransjestandard ved plassering i pengemarkedsfond. Kommunens eierandel skal ikke overstige 15 % av fondets forvaltningskapital (tidligere maks. 200 mill.)

Kapittel 7. Forvaltning av gjeldsportefølje og øvrige finansieringsavtaler:

- Kap. 7.1: Et enkelt lån kan ikke utgjøre mer enn 20 % av porteføljen (tidligere 10 %). Lån med refinansieringsbehov de neste 12 måneder kan ikke utgjøre mer enn 30 % av låneporteføljen (ny).
- Kap. 7.2: Vurdering av rentesikring. Baseres på gjeld med renteeksponering (i stedet for total gjeld) og angitt sikringsgrad i intervallet 30-60 % (ny) og gjennomsnittlig rentebindingstid 1-6 år (tidligere 1-5 år gj.sn.rentebindingstid, av totalporteføljen).

Kapittel 8. Forvaltning av kommunens langsiktige finansielle aktiva, Bærum kommunes forvaltningsfond:

- Kap. 8: Definert investeringshorisonten til 15 år (tidligere «lang horisont» mer enn 5 år).
- Kap 8.2: Strategi nordiske obligasjoner 60 % erstatter norske obligasjoner og globale obl.
- Kap 8.4: Valutasikring, endret fra 100 % (+/- 10 prosentpoeng) til 50 % (+/- 20 %), omfatter valutasikringen av aksjebeholdningen.
- Kap. 8.5: Referanseindeks for bankinnskudd endret til NIBOR 3 måneder eller tilsvarende. For obligasjoner endret til Nordic Bond Pricing RM 123D3.
- Kap 8.6.1: Inntil 30 % av aksjeporteføljen i aktive fond som støtter opp under bærekraft.
- Kap. 8.6.2 a): Videreføring av investment grade portefølje (BBB-), men akseptere at inntil 10 % har en lavere rating enn BBB- ved nedgradering (denne «ventilen» er ny). Formuleringen «gjennomsnittlig kredittrating A-» er tatt ut.
- Kap 8.6.2 c): Akseptere ansvarlig lån i obligasjonsporteføljen med inntil 20 %. (ny)
- Kap 8.6.2 e): Rentedurasjonen ikke overstiger 6 år (tidligere «norske» 4 år, og «globale» 6 år).
- Kap 8.6.2 f): Kreditturasjon ikke overstiger 7 år. (tidligere 6 år.)

Kapittel 9 Vurdering av kvalitetssikring av finansiell risiko

- Kap. 9.1: Nye mål for risikooppfølging i porteføljen med tilhørende handlingsregler.

Vurdering

Kommunedirektørens vurdering er at forslaget til finansreglement i hovedsak viderefører dagens nivå for usikkerhet og risiko. Da det benyttes en ny metode for stresstesting, samt at verdiene og gjelden i kommunens finansielle posisjoner er større enn tidligere, blir blant annet et antatt tapspotensiale ved stresstesting større enn tidligere.

I forslaget til finansreglement har kommunedirektøren åpnet opp for en noe større fleksibilitet og dermed risiko knyttet til blant annet forvaltningen av globale aksjer og obligasjoner. Dette for å kunne foreta hensiktsmessige plasseringer i et marked preget av blant annet lave renter, samt bedre og mer aktivt kunne støtte opp under FN's bærekraftsmål og klimamål. For øvrig foreslår kommunedirektøren en viderføring av dagens bruk av «andre finansielle instrumenter», slik de fremkommer av kapittel 8.6.3 Andre finansielle instrumenter.

Kommunedirektørens vurdering er at finansreglementet samlet sett er innenfor en finansforvaltning som *«ikke innebærer vesentlig finansiell risiko»* for Bærum kommune.

Intern prosess og ekstern medvirkning

RSM Norge AS har i henhold til gjeldende finansreglement foretatt en kvalitetskontroll av kommunens rutiner for finansforvaltningen, se vedlegg.

I arbeidet med utformingen av forslaget til finansreglement har administrasjonen benyttet Mercer Norge AS som rådgivere.

KPMG har foretatt den formelle eksterne og uavhengige kvalitetssikringen av forslaget, se vedlegg.

Konsekvenser av beslutningene

Forslaget til finansreglement vil kunne få betydning innenfor områdene økonomi, etikk, klima og miljø/bærekraft.

Vedlegg:

DEL TO MER OM SAKEN	5147028
Kommunedirektørens forslag til finansreglement	5160892
KPMG-kvalitetssikring av forslag til finansreglement 2020	5160893
RSM Rapport - Kvalitetskontroll av rutiner for finansforvaltning (L)(5833660)	5160894

Behandlingen i møtet 18.11.2020 Formannskapet

Forslag fremmet av Lisbeth Hammer Krog, H

Saken behandles over to møter.

Eventuelle spørsmål til saken sendes kommunedirektøren til besvarelse før saken settes opp til realitetsbehandling.

Votering:

Ordfører Lisbeth Hammer Krogs forslag ble enstemmig vedtatt.

Formannskapet-18.11.2020- 221/20:**Vedtak:**

Saken behandles over to møter.

Eventuelle spørsmål til saken sendes kommunedirektøren til besvarelse før saken settes opp til endelig behandling.